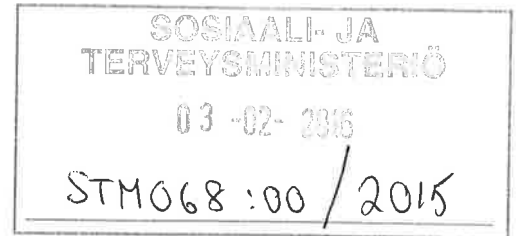

25.01.2016

Aika maanantai 25.1.2016 kello 18–20.10
Paikka Kaupungintalon juhlasali
Käsitellyt asiat 1–9

Jäsenet

– Aalto Touko	x Nieminen Harri O.
x Abbey Paul	x Ojala Kimmo
x Ammond Jukka	– Paloniemi Aila
x Asikainen Aimo	x Partanen Pauli
x Asikainen Jouko	x Pekkarinen Mauri
x Björk Matti	x Peltonen Kaisa
x Blom Jari	x Pulli Terhi
x Colliander Jari	x Pöppönen Matti
x Fandi Maia	x Reili Eija
x Forsberg Caius	x Rentola Heidi
x Haapsalo Kaija	x Ruoppila Ahti
– Halttunen Simo	x Sahindal Anna-Leena
x Holm Pauliina	x Saleva Antti
x Holmstedt Jorma	x Savolin Reijo
x Hovikoski Mervi	x Saxberg Ari, poistui klo 19.55
x Huttunen Marjukka, poistui klo 20.05	x Selin Jaakko
x Hyökyvaara Jorma	x Simola Eila
x Hämäläinen Jukka	– Sipilä Rami
x Ikkela-Koski Tuulia	– Sipinen Raija
x Isomäki Kauko	x Starczewski Juhani
x Isomöttönen Katja	x Suonperä Juha
– Karjula Johanna	x Taskinen Timo
x Kinnunen Raimo	x Tiainen Eila
x Knuutila Kirsi	x Timperi Kati-Erika
x Komppa Marja	x Tuukkanen Juha
x Korpela Kimmo	x Tuukkanen Johanna
x Koskinen Vesa	x Tuupainen Kauko
– Kupari Heli	– Tynjä Riitta
– Kupari Vesa	x Uski Jorma
x Lahti Kari	– Wallinheimo Sinuhe
x Lahtinen Eino	– Vanhala Mauno
x Lauttamus Ulla	x Weijo Pirkko
x López Miguel	x Viikari Tarja
x Lumela Meri	x Virkkunen Henna
x Melville Tony	x Visakorpi Marika
x Mäki Tapani	x Väliniemi Tuulikki
– Mäkinen Minna	x Yksjärvi Kari
x Mäkinen Pentti, poistui klo 19.50	x Yksjärvi Leena
x Mäkinen Riitta	x Ylönen Jyri
x Mäkinen Tuija	

Muut läsnäolijat

x Volanen Matti Vesa	kaupunginhallituksen jäsen
x Koivisto Timo	kaupunginjohtaja
x Kallimo Kati	toimialajohtaja
x Saarivaara Erja	toimialajohtaja

---

x Leisimo Eino	toimialajohtaja
x Ratinen Tuomo	kaupunginlakimies
x Mäenpää Helinä	viestintäjohtaja
x Hirvensalo Ari	talousjohtaja
x Leinonkoski Heli	kansliapäällikkö
x Hyvönen Emmi	kaupunginsihteeri
x Tiainen Tarja	hallintosihteeri

Allekirjoitukset

Pauli Partanen
Puheenjohtaja

Emmi Hyvönen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus 1.2.2016, Jyväskylän kaupungin kirjaamossa, Vapaudenkatu 32

Jorma Hyökyvaara

Jukka Hämäläinen

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä 2.2.2016 Jyväskylän kaupungin kirjaamossa, Vapaudenkatu 32.

1 Lausunto hallituksen linjauksista itsehallintoalueiden perusteiksi ja SOTE-uudistuksen askelmerkeiksi

D/445/00.01.02/2015

Aikaisemmat käsittelyt Kaupunginhallitus 18.1.2016/11

Asian valmistelijat Silja Ässämäki, puh. 014 336 6803, Tiina Mikkola, puh. 014 266 1520 ja Kati Kallimo, puh. 014 244 3001

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö pyytävät mm. kunnilta ja kuntayhtymiltä lausuntoa hallituksen linjauksista sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta. Vastausaikaa on jatkettu 9.2.2016 klo 16.15 saakka. Lausuntopyyntö on osoitettu valtuustoille. Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen linjauksista.

Hallituksen linjauksen mukaisesti itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Kuntia pyydetään ottamaan kantaa siihen, minkä maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kunta katsoo kuuluvansa sekä perustelemaan kannanottonsa. Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen laatimisessa. Hallituksen esityksestä pyydetään lausunnot keväällä 2016.

Vastuu sote-palvelujen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä itsehallintoalueille. Hallitus on sopinut itsehallintoalueiden määräksi 18 ja sosiaali- ja terveyspalvelut järjestettäväksi 15 alueella. Linjausten tarkoituksena on luoda edellytykset kestävyysvajeen vähentämiseksi kolmella miljardilla eurolla, tarvittavalle kustannusten kasvun hidastamiselle sekä perustuslain sosiaalisia perusoikeuksia toteuttavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen laadulle ja yhdenvertaiselle saatavuudelle. Tarkoitus on myös luoda edellytykset palvelujärjestelmän uudistuskyvylle.

Itsehallintoalueet on tarkoitus perustaa 1.1.2019 lukien. Itsehallintoalueilla ylimpänä päätöksentekuelimenä on vaaleilla valittu valtuusto ja jokainen itsehallintoalue toimii lain ja järjestämisspätöksen osoittamissa puitteissa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäjänä. Itsehallintoalueet tekevät sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotuksen alueensa järjestämisspätökseksi, jonka valtioneuvosto päättää STM:n esityksestä. Itsehallintoalueet perustetaan monitoimialaisiksi ja niille osoitetaan sote-tehtävien lisäksi seuraavat tehtävät:

- pelastustoimen tehtävät
- maakuntien liitoille kuuluvat alueiden kehittämisen ja sen rahoituksen sekä alueellisen maankäytön suunnittelun tehtävät
- ELY-keskuksissa hoidettavat alueiden ja niiden elinkeinoelämän kehittämiss tehtävät ml. maaseutuelinkeinojen kehittämiss- ja rahoitustehtävät
- mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto

Selvityksessä on myös, voidaanko joitakin aluehallinnon ja alueellisesti hoidettuja tehtäviä siirtää kunnille.

Laaditun vastausehdotuksen mukaan maakuntajako on oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle ja Jyväskylä kuuluisi Keski-Suomen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallinto-alueeseen.

Oheisliitteet:

- lausuntoluonnos
- lausuntopyyntö ja hallituksen linjaus 7.11.2015
- diaesitys hallituksen linjauksista

Kaupunginjohtaja Koiviston ehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se esittää vastauksenaan Jyväskylän kuuluvan Keski-Suomen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen.

Lisäksi kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se antaa sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle liitteen mukaisen vastauksen lausuntona pyydettyyn kyselyyn.

Keskustelun aikana kaupunginjohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se esittää vastauksenaan Jyväskylän kuuluvan Keski-Suomen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen.

Lisäksi kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se antaa sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle liitteen mukaisen vastauksen lausuntona pyydettyyn kyselyyn. Liitteenä olevan lausunnon kohtaan 10 lisätään ensimmäiseksi kappaleeksi teksti: *Hallituksen linjauspäätöksessä 7.11.2015 lueteltujen siirrettävien tehtävien lisäksi ei itsehallintoalueille Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan ole syytä siirtää muita kuntien tehtäviä.*

Päätös Kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti tehdä lausuntoluonnokseen yksimielisesti seuraavat tarkennukset:

Kohdan13 viimeiseen lauseeseen lisätään huomio kokonaisveroasteesta. Näin ollen lausunnon viimeinen lause muutetaan muotoon: *Rahoitusratkaisulla tulee varmistaa tavoitteena olevien säästöjen syntyminen eikä ratkaisu saa johtaa kokonaisveroasteen nousuun.*

Kohtaan neljä lisätään teksti: *Jyväskylä näkee tärkeänä ja koko Keski-Suomen edun mukaisena, että itsehallintoalueesta muodostuu riittävän vahva alue. Näin voidaan saavuttaa uudistukselle asetetut tavoitteet. Tämän vuoksi Keski-Suomen itsehallintoalue tulee määritellä nykyisen Keski-Suomen maakunnan alueen mukaisena.*

Kv 25.1.2016/1

Asian valmistelija Silja Ässämäki, puh. 014 336 6803

Päätöslitteet:

- lausuntoluonnos
- lausuntopyyntö ja hallituksen linjaus 7.11.2015

Oheisliite:

- diaesitys hallituksen linjauksista

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto esittää vastauksenaan Jyväskylän kuuluvan Keski-Suomen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen.

Kaupunginvaltuusto antaa sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle liitteen mukaisen vastauksen lausuntona pyydettyyn kyselyyn.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava - painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyn lopussa on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite:

<https://www.webpolsurveys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, s-posti tuomas.poysti@stm.fi
Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, s-posti pekka.jarvinen@stm.fi
Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, s-posti teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, s-posti riikka.friberg@stm.fi
Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, s-posti jaana.aho@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi **Jyväskylän kaupunki**

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi **Silja Ässämäki**

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot **silja.assamaki@jkl.fi**

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä **25.1.2016**

Toimitilimen nimi **Jyväskylän kaupunginvaltuusto**

Onko vastaaja*

kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue

maakunnan liitto

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin

valtion viranomainen

järjestö

joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Keski-Suomeen on muodostunut luonteva ja toimiva kokonaisuus ja yhteistyörakenteet ovat valmiina.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Savo

Kainuu

Kanta-Häme

Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.
Keski-Suomessa hoidetaan jo maakunnan laajuisesti useita tehtäviä yhteistoiminnassa, kuten esim. terveydenhuollon päivystys ja alueellinen pelastustoimi. Jyväskylä näkee tärkeänä ja koko Keski-Suomen edun mukaisena, että itsehallintoalueesta muodostuu riittävän vahva alue. Näin voidaan saavuttaa uudistukselle asetetut tavoitteet. Tämän vuoksi Keski-Suomen itsehallintoalue tulee määritellä nykyisen Keski-Suomen maakunnan alueen mukaisena.
5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?
Aineiston perusteella on hyvä, että suunnitelmissa on huomioitu väestönkehitys ja perusteltu alueita ja palveluiden järjestämistä tietyllä väestöpohjan suuruudella. Tarkempi arviointi mahdollistunee hallituksen tehtyä esityksensä tarvittavasta lainsäädännöstä.
6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.
- Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys**
  - Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys
  - Taloudelliset edellytykset**
  - Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus**
  - Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
  - Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko
  - Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne
  - Kielelliset erityispiirteet
  - Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat
  - Jokin muu, mikä?

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat? **Tällä hetkellä erikoistason palveluiden osalta tehdään yhteistyötä Kuopion yliopistollisen sairaalan kanssa. Mikäli työnjako yliopistosairaaloiden kesken muuttuu, tulee tätä kohtaa arvioida uudelleen ja mahdollisesti mm. etäisyys huomioonottaen Tampereen yliopistollinen sairaala-yhteistyö voi tulla kysymykseen.**
8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?
- Kyllä
Ei
Ei kantaa
9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.
-
10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?
- Hallituksen linjauspäätöksessä 7.11.2015 lueteltujen siirrettävien tehtävien lisäksi ei itsehallintoalueille Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan ole syytä siirtää muita kuntien tehtäviä.**
- Valtiovarainministeriön asettamispäätöksen (VM118:00/2015) mukaan, ministeri Lauri Tarastin työryhmän tehtävänä on valmistella hallitukselle yhteensovituslinjaus aluehallintouudistuksesta ja itsehallintoalueista 27.1.2016 mennessä. Tämän jälkeen hallitus tekee erillisen päätöksen tammikuussa 2016 aluehallintouudistuksen valmistelusta ja itsehallintoalueille siirrettävistä tehtävistä. Näkemyksemme mukaan kuntien olisi hyvä arvioida tilannetta edellä mainitun päätöksen jälkeen.**
11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?
- Tulee varmistua siitä, että kunnilla on terveyden edistämiseen tarkoituksenmukainen rakenne ja riittävät resurssit sekä toimivat yhteistyömallit itsehallintoalueelle.**
12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.
- Hallituksen linjaus perustaa itsehallintoalueiden omistama valtakunnallinen yhteishankintayksikkö on tarkoituksenmukaista erityisesti ict-hankintojen ja ns. bulkkitavaran osalta. Palveluiden kilpailuttaminen on hankinta-asiantuntijan ja substanssiasiantuntijan saumatonta yhteistyötä, joka vaatii prosessiosapuolilta palvelun sisällön paikallista, syvällistä tuntemusta. Valtakunnallisessa yhteishankintayksikössä**

pienen ja keskisuurten yritysten mahdollisuudet tarjota palveluita tulee turvata. Edellä mainitulla on vaikutusta paikalliseen ja alueelliseen elinkeinotoimintaan.

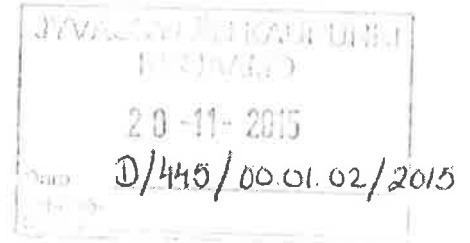
Hallituksen linjaukset perustaa itsehallintoalueiden omistamia valtakunnallisia tukipalveluyhtiöitä, esimerkiksi talouden ja kiinteistöjen hallinnan osalta, on myös perusteltua, kun tarkastellaan aiemmin toteutettujen valtakunnallisten yhtiöiden tuottavuus- ja tehostumissaavutuksia. Tulevien itsehallintoalueiden tukipalvelutoimintojen organisointia uusia yhtiöitä perustamalla tulee näkemyksemme mukaan kuitenkin tarkastella kriittisesti, sillä jo nyt on olemassa useita mainituilla tukipalvelutoimialoilla toimivia valtakunnallisia toimijoita.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Rahoitus tulee järjestää siten että kunnat saavat täyden korvauksen itsehallintoalueelle siirtyvästä omaisuudesta, tämä tulee olla osana itsehallintoalueita koskevaa lainsäädäntöä.

Rahoitusratkaisuilla tulee varmistaa tavoitteena olevien säästöjen syntyminen eikä ratkaisu saa johtaa kokonaisveroasteen nousuun.

19.11.2015

Jakelussa mainitut

LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN LINJAUKSISTA ITSEHALLINTOALUEJAON PERUSTEIKSI JA SOTE-UUDISTUKSEN ASKELMERKEIKSI

Pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut 20.10. ja 7.11.2015 tekemillään päätöksillä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta.

Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettävät kolme itsehallintoaluetta tukeutuen lailla säädettävän työnjaon mukaisesti vaativimmissa palveluissa muiden itsehallintoalueiden palvelurakenteisiin siten, että sosiaali- ja terveydenhuollossa on maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Hallituksen aluejakoa koskeva linjaus sekä sitä perusteleva muistio ovat lausuntopyynnön liitteinä.

Hallituksen rahoituksen uudistamista koskevan linjauksen mukaan kunnilla ei voi jatkossa olla merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta. Itsehallintoalueiden rahoitusta valmistellaan ensisijaisesti valtion rahoitusvastuun pohjalta, minkä lisäksi myös osittain alueiden omaan verotusoikeuteen perustuvaa ratkaisua selvitetään. Hallituksen rahoituslinjaus on liitteenä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, itsehallintoalueiden perustamista ja aluehallintouudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtionvarainministeriön yhteisessä hankkeessa, jota hallinnoidaan teknisesti sosiaali- ja terveysministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät Manner-Suomen kunnilta, kuntayhtymiltä sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot hallituksen linjauksista. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa. **Lausuntopyyntöön tulee vastata sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen linjauksista.** Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Lausuntopyynnön materiaalit löytyvät Internet-osoitteesta:
<http://alueuudistus.fi/lausuntopyynnot>

Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. **Kuntia pyydetään ottamaan lausunnossaan kantaa siihen, minkä maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kunta katsoo kuuluvansa sekä perustelevaan kannanottonsa. Sen vuoksi kunnille osoitettu lausuntopyyntö on kohdistettu valtuustoille.** Itsehallintoalueeseen sijoittumista koskevaan kannanottoon suhtaudutaan kunnan virallisena kantana, minkä vuoksi sitä

koskevasta valtuuston päätöksestä tulee toimittaa päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön.

Päätösasiakirjan voi toimittaa joko sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@stm.fi tai postitse osoitteeseen Kirjaamo, sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Päätösasiakirjaan tulee merkitä viite STM068:00/2015.

On mahdollista menetellä myös niin, että valtuusto ottaa kantaa ainoastaan sille osoitettuihin, itsehallintoalueeseen kuulumista koskeviin kysymyksiin ja toimittaa kannasta päätösasiakirjan STM:öön. Tällöin lausuntopyyntöön muihin kysymyksiin voidaan ottaa kantaa muussa kunnan toimielimessä. Mikäli kunta katsoo, ettei sen ole tarpeen ottaa alueiden muodostumiseen virallista kantaa, lausuntopyyntöön voidaan vastata kokonaisuudessaan kunnan valitsemassa toimielimessä eikä päätösasiakirjan toimittaminen ole tällöin tarpeen.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen laatimisessa. Hallituksen esityksestä pyydetään lausunnot keväällä 2016. Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi. Ruotsinkieliset lausuntomateriaalit toimitetaan viikolla 48.

Lausunnot pyydetään antamaan **28.1.2016 klo 16.15** mennessä. Annetut vastaukset ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan sähköisesti saapuneet lausunnot.

Sähköinen kysely löytyy Internet-osoitteesta:
<https://www.webpolsurveys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Kysely ei välttämättä aukea kaikilla selaimilla.

Lisätietoja kyselystä antavat:

Projektijohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, tuomas.poysti@stm.fi
 Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, pekka.jarvinen@stm.fi
 Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, riikka.friberg@stm.fi
 Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, jaana.aho@stm.fi

Alivaltiosihteeri	Tuomas Pöysti
Sosiaalineuvos	Kari Haavisto
Finanssineuvos	Teemu Eriksson

Hallituksen linjaus 7.11.2015

Aluejaon perusteet ja sote-uudistuksen askelmerkit

Hallitus on sopinut neuvottelussaan itsehallintoalueiden määräksi 18 ja sote-palvelut järjestettäväksi 15 alueen puitteissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden eri tuotantotapojen vertailtavuutta lisätään.

Hallitus on sopinut sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen (sote-uudistus) tavoitteiden saavuttamisen kannalta tärkeimmistä aluejakoon ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvistä asioista. Linjausten tarkoituksena on luoda edellytykset kestävyysvajeen vähentämiseksi 3 miljardilla eurolla tarvittavalle kustannusten kasvun hidastamiselle sekä perustuslain 19 §:n sosiaalisia perusoikeuksia toteuttavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden laadulle ja yhdenvertaiselle saatavuudelle. Linjauksilla on myös tarkoitus luoda edellytykset palvelujärjestelmän uudistumiskyvylle.

Vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 18 itsehallintoalueelle. Itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Itsehallintoalueet vastaavat sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä lain ja sen nojalla tehdyn valtioneuvoston järjestämissä päätöksen mukaisesti. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettävät kolme itsehallintoaluetta tukeutuen lailla säädettävän työnjaon mukaisesti vaativimmissa palveluissa muiden itsehallintoalueiden palvelurakenteisiin siten, että sosiaali- ja terveydenhuollossa on maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Liitteenä on tarkempi kuvaus. Mikäli itsehallintoalue arvioi alueensa taloudellisen tai muun kantokyvyn riittämättömäksi sote-palveluiden järjestämiseen, voi se hakea valtioneuvostolta mahdollisuutta järjestää palvelut sopimalla ne toisen itsehallintoalueen kanssa. Valtioneuvosto voi käynnistää tämän menettelyn tai itsehallintoaluetta koskevan kriisimenettelyn laissa tarkasti säädettyjen kriteerien täytyessä. Asiaa arvioidaan ainakin järjestämissä päätöksen yhteydessä.

Hallitus on päättänyt, että laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköitä (keskussairaaloita ja niihin liittyviä vaativan sosiaalipäivystyksen yksiköitä) on 12. Muut nykyiset keskussairaalat jatkavat ympärivuorokautisen suppeamman päivystystoiminnan yksikköinä, joita 12 laajan päivystystoiminnan sairaalayksikön verkosto ja ensihoitojärjestelmä tukevat. Näin maan eri osissa on etäisyydet ja muut alueelliset erityispiirteet huomioon ottaen on saatavilla ympärivuorokautisen päivystyksen palveluita ja muita erikoistason palveluita. Yliopistollisina sairaaloina jatkavat Helsingin seudun yliopistollinen keskussairaala Hyks, Tampereen yliopistollinen sairaala Tays, Turun yliopistollinen keskussairaala Tyks, Oulun yliopistollinen sairaala OYS ja Kuopion yliopistollinen sairaala KYS.

Yliopistosairaaloiden ja vastaavien sosiaalialan osaamiskeskusten toiminnalle ja kehittämiselle sekä alan yliopistoissa ja korkeakouluissa tehtävän tutkimuksen ja opetuksen hyödyntämiselle sosiaali- ja terveyspalveluiden käytännön kehittämisessä luodaan tarvittavat perusteet.

Itsehallintoalueet tekevät sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotuksen alueensa järjestämissä päätökseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä valtioneuvosto tekee sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissä päätöksen. Itsehallintoalueet vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä valtioneuvoston tekemän järjestämissä päätöksen mukaisesti.

Valtionohjausta vahvistetaan. Valtioneuvosto tekee sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä järjestämispäätöksen määrävuosittain (esimerkiksi joka viides vuosi). Järjestämispäätöksessä määritellään lain perusteella muun muassa:¹

- 1) lainsäädäntöä tarkentava sosiaali- ja terveydenhuollon julkinen palvelulupaus;
- 2) valtakunnallisten erityisyksiköiden tehtävät ja työnjako;
- 3) itsehallintoalueiden rajat ylittävien alueellisten tehtävien työnjako ja osana sitä yliopistollisten sairaaloiden ja muiden osaamiskeskusten työnjako;
- 4) sote-palveluiden kehittämistä koskevat valtakunnalliset strategiset tavoitteet;
- 5) laajakantoisia investointeja ja tuotantorakennetta sekä eri tuotantotapojen hyödyntämistä koskevat yleiset linjaukset;
- 6) itsehallintoalueiden palveluiden yhteensovittaminen asiakaslähtöisen integraation toteuttamiseksi siltä osin kuin itsehallintoalueet eivät ole asiasta sopineet; ja
- 7) sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, valinnanvapauden toteutumisen, asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien sekä kielellisten oikeuksien turvaamiseksi välttämättä edellyttämät muut toimenpiteet.

Hallitus laajentaa sosiaali- ja terveydenhuollon tuotannon monipuolisuutta. Itsehallintoalue tuottaa tarvittava palvelut itse tai voi käyttää yksityisen tai kolmannen sektorin palveluita. Jatkovalmistelussa huolehditaan julkisen palvelulupauksen piiriin kuuluvien julkisesti ja yksityisesti tuotettujen palveluiden kustannusten, kustannustehokkuuden, laadun ja vaikuttavuuden vertailtavuudesta eri palvelutuottajien kesken sekä innovaatioiden ja kokeilujen edellytyksistä. Julkisten ja julkisesti rahoitettujen yksityisten sote-palveluiden laatu- ja kustannustietojen tulee olla julkisia avoimen vertailun mahdollistamiseksi. Itsehallintoalueen tulee ennen palveluiden tuottamista itse vertailla oman palvelutuotannon tehokkuutta ja mahdollisuuksia hyödyntää yksityisen ja kolmannen sektorin tuotantoa sekä mahdollisuuksia järjestää palvelutuotanto yhteistyössä muiden itsehallintoalueiden kanssa.

Itsehallintoalueet erottavat sisäisessä valmisteluprosessissaan ja -organisaatiossaan sote-järjestämistehtävien valmistelun itsehallintoalueen oman tuotannon johtamisesta. Tämä tarkoittaa, että tuotantoa johtavat ammattijohtajat erillään järjestämistä koskevasta päätöksenteosta. Itsehallintoalueiden järjestämistehtävään kuuluu palvelutuotantostrategian laatiminen. Strategiassa muun muassa määritellään, miten alueen palvelut tuotetaan. Itsehallintoalueet arvioivat säännöllisesti palvelutuotantostrategian tarkoituksenmukaisuutta valtakunnallisten arviointikriteerien mukaisesti.

Itsehallintoalueet arvioivat myös säännöllisesti itsehallintoalueen oman tuotannon tarkoituksenmukaisuutta suhteessa yksityisiltä ja kolmannen sektorin tuottajilta saatavissa oleviin palveluihin valtakunnallisten arviointikriteerien mukaisesti.

Lainvalmistelussa ja sote-uudistuksen alueellisessa toteutuksessa huolehditaan kilpailun toimivuudesta ja monipuolisesta sote-palveluiden tarjonnasta. Kuluttaja- ja kilpailuvirasto valvoo kilpailun toteutumista sote-palveluiden markkinoilla ja sen osana myös PK-yritysten toimintamahdollisuuksia. Valmistelussa luodaan menettelyt ja edellytykset, joilla turvataan uusien toimijoiden sekä pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuudet tarjota palveluita. Itsehallintoalueiden tulee ottaa tuotantoa järjestäessään huomioon alueelliset erityisolosuhteet ja siinä nykyisin toimivaksi osoittautuneet, integroituja palveluita tarjoavat toimintamallit ja -yksiköt. Tavoitteena on hyödyntää kilpailun antamia mahdollisuuksia siltä osin kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tuotannossa on edellytyksiä eri palveluntarjoajien kilpailulle.

¹ Luettelo on alustava ja perustuu laajalti perusteltuna pidettyyn, hallituksen esitykseen 324/2014 vp. sisältyneeseen ehdotukseen järjestämispäätöksen sisällöstä. Luettelossa on kuitenkin otettu huomioon se, että nyt järjestämispäätöksen tekisi valtioneuvosto ja sen kohteina olisivat itsehallintoalueet, joilla on suorilla vaaleilla valittu ylin päätöksentekovelin. Tämän vuoksi valtioneuvoston ohjaus kohdistetaan peruspalveluiden yhdenvertaisen saatavuuden turvaamisen ja kustannusten hallinnan kannalta olennaisimpiin kysymyksiin ja muuten jätetään itsehallintoalueilla harkintaa toteuttaa niille kuuluva sote-palveluiden järjestämistehtävä.

Sote-uudistusprojektissa on parhaillaan valmisteltava, miten omaisuuden ja henkilöstön siirrot kunnilta ja kuntayhtymiltä itsehallintoalueille voitaisiin parhaiten toteuttaa. Tästä päätetään erikseen valmistelussa selvitettyjen ratkaisuvaihtoehtojen pohjalta. Erityisen tärkeää on, että henkilöstön asema muutostilanteessa huomioidaan. Henkilöstön aseman muutokset pyritään toteuttamaan mahdollisimman taloudellisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen.

Itsehallintoalueiden yhteistyölle ja tehokkaalle toiminnalle luodaan puitteet perustamalla itsehallintoalueiden omistama valtakunnallinen yhteishankintayksikkö, jonka tehtävänä on lisäksi laatia asiantuntija-arvioita itsehallintoalueiden oman tuotannon kustannustehokkuudesta suhteessa laatuun ja vaikuttavuuteen. Yhteishankintayksikkö ratkaisee itsehallintoalueiden päättämässä yhteishankinnoissa kilpailutukseen ja hankintaan liittyvät asiat mutta muuten yhteishankintayksikkö antaa asiantuntija-arviointeja ja tekee valmistelua kullekin itsehallintoalueelle itsehallintoalueen omaa päätöksentekoa varten. Yhteishankintayksikkö antaa tuotantotapoja koskevat asiantuntija-arvioinnit myös sosiaali- ja terveysministeriölle valtioneuvoston järjestämispäätöksen valmisteluun. Lisäksi itsehallintoalueille perustetaan niiden omistuksessa olevat, yhteiset valtakunnalliset toimitilapalvelut, henkilöstö-, talous- ja tietohallinto- ja ICT-palvelut, tutkimuksen koordinaatiopalvelut ja mahdolliset yhteiset laiteinfrastruktuuripalvelut. Itsehallintoalueiden yhteisen valtakunnallisen tietohallinto- ja ICT-palvelun tärkeänä käytännön tehtävänä toteuttaa tiedon integraatiolle ja palveluiden sujuvuudelle tarvittava yhtenäinen ICT-alusta.

Täydellisellä asiakas- ja potilastiedon sekä ohjaustiedon integraatiolla luodaan edellytykset asiakaslähtöisille, integroiduille sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille. Itsehallintoalueiden tietohallinto ja sähköinen asiointi järjestetään siten, että se liittyy saumattomasti osaksi kansallista palveluväylää ja siihen liittyviä muita palveluita. Itsehallintoalueiden tietojärjestelmien rajapinnat ja arkkitehtuurit määritetään ja tietojärjestelmät toteutetaan siten, että tiedon ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus yksityisen ja julkisen sektorin muiden tietojärjestelmien kanssa on varmistettu.

Osana uudistusta säädetään valinnanvapauslainsäädäntö, joka mahdollistaa, että käyttäjä valitsee itse palveluiden julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin tuottajan. Valinnanvapaus toteutetaan pääsääntönä perustasolla ja soveltuvin osin erikoistason sote-palveluissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamisen ja valinnanvapauden laajentamisen valmistelu aloitetaan marraskuussa 2015. Muutokset valmistellaan hallitusohjelman mukaisessa aikataulussa osana sote-ratkaisua siten, että hallituksen esitykset annetaan mahdollisimman pian sote-järjestämislain jälkeen niin, että monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskeva ja valinnanvapautta laajentava lainsäädäntö saadaan voimaan 1.1.2019. Tämä otetaan huomioon rahoitusjärjestelmän uudistuksessa. Tulevan valinnanvapausmallin tavoitteena on vahvistaa erityisesti perustason palveluita ja turvata nopea hoitoon pääsy sekä tukea yksilöiden valinnan mahdollisuuksia palveluiden yhtenäisillä laatukriteereillä ja valintaa tukevalla julkisella tiedolla.

Itsehallintoalueet perustetaan monitoimialaisiksi. Niille osoitetaan 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät:

- pelastustoimen tehtävät ottaen kuitenkin huomioon mahdolliset tarpeet järjestää itsehallintoaluetta laajempaa aluetta ja väestöpohjaa vaativat tehtävät laajemmalla alueella
- maakuntien liitoille kuuluvat alueiden kehittämisen ja sen rahoituksen mukaan lukien EU:n ohjelmaperusteisen rahoituksen välittämisen tehtävät sekä alueellisen maankäytön suunnittelun tehtävät
- ELY-keskuksissa hoidettavat alueiden ja niiden elinkeinoelämän kehittämistehtävät mukaan lukien maaseutuelinkeinojen kehittämis- ja rahoitustehtävät
- mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto

Sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä ympäristöministeriö arvioivat tarkemmin siirrettävien tehtävien sisältöä ja siirron toteuttamistapaa. Selvitys kohdistuu erityisesti alueellisiin ja

kuntien lakisääteisessä yhteistyössä hoidettuihin tehtäviin. Valmistelussa selvitetään ja turvataan mahdollisuudet hoitaa osaa siirrettävistä tehtävistä itsehallintoalueiden yhteistyönä yhtä itsehallintoaluetta laajemmalla alueella. Samalla selvitetään voidaanko joitakin aluehallinnon ja alueellisesti hoidettuja tehtäviä siirtää kokonaan tai joiltain osin kunnille. Selvitysten pohjalta hallitus tekee erillisen päätöksen tammikuussa 2016 aluehallintouudistuksen valmistelusta ja itsehallintoalueille siirrettävistä tehtävistä. Valtiovarainministeriö yhteensovittaa valmistelutyötä yhteistyössä sote- ja aluehallintouudistuksen projektijohtajan kanssa. Työtä ohjaa reformiministerityöryhmä.

Hallitus linjasi 20.10.2015 sote-uudistuksen rahoitusratkaisujen valmistelua. Hallituksen linjauksen mukaan lähtökohtana rahoitusuudistuksen valmistelussa ovat hallitusohjelman kirjaukset, joiden mukaan kokonaisveroaste ei saa nousta ja työn verotus ei saa kiristyä millään tulotasolla. Sote-uudistuksen rahoitusratkaisua valmistellaan hallitusohjelman linjaukset huomioiden ensisijaisesti valtion rahoitusvastuuseen perustuvana ratkaisuna, koska kunnan pääasiallisen rahoitusvastuun voidaan arvioida olevan ristiriidassa perustuslain turvaaman kunnallisen itsehallinnon kanssa. Jatkovalmistelussa arvioidaan valtion rahoitusvastuun rinnalla myös ratkaisu, joka perustuisi joltakin osin alueen omaan verotusoikeuteen.

Sote-uudistuksella on parlamentaarinen seurantaryhmä. Parlamentaarisen seurantaryhmän tehtävänä on seurata sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen, rahoitusuudistuksen sekä valinnanvapaus selvityksen valmistelua, toimeenpanoa ja tavoitteiden toteutumista. Seurantaryhmä voi myös antaa näkemyksiään valmistelun ja toimeenpanon tueksi sekä uudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi.

LIITE HALLITUKSEN LINJAUKSEEN 7.11.2015

Sote- aluejakomalli (itsehallintoalueet huolehtivat sote-palveluiden järjestämisestä 15 alueen puitteissa, 18 itsehallintoaluetta):

Perustuslakiin liittyvät reunaehdot

Ratkaisun perustuslain mukaiset edellytykset ovat, että:

- 1) järjestämisvastuun osoittamisen (ei siis yksinomaan aluejaon) tulee yhdessä sote-palveluiden järjestämistä ja tuottamista koskevien muiden järjestelyiden ja erityisesti rahoitusta koskevien ratkaisujen kanssa kokonaisuutena mahdollistaa perustuslaissa säädettyjen perusoikeuksien yhdenvertainen toteuttaminen. Ratkaisevaa on näin, miten sote-ratkaisu sitä koskevine lainsäädäntöineen kokonaisuutena pystyy turvaamaan perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuusperiaatteen, 19 §:ssä säädetty sosiaaliset perusoikeudet ja käytännössä siis niitä toteuttavien sosiaali- ja terveyspalveluiden yhdenvertaisen saatavuuden sekä perustuslain 22 §:ssä säädetyn julkisen vallan velvoitteen turvata perusoikeuksien toteutuminen ja edistää sitä. Ratkaisevaa on siten lainsäädännön kokonaisuus, ei pelkästään aluejako.
- 2) perustuslain 121 §:n 4 momentin mukaiselle itsehallinnolle tulee jäädä riittävästi liikkumatilaa päätöksentekoon. Perusteluna on, että tältä osin itsehallinto toteuttaa perustuslain 14 §:ssä säädettyjä osallistumisoikeuksia ja lainsäädännössä tulee hakea ratkaisua, joka toteuttaa yhdenvertaisella tavalla perusoikeuksia toteuttavat palvelut ja samanaikaisesti mahdollisimman hyvin toteuttaa osallistumisoikeudet
- 3) aluejaon tulee täyttää perustuslain 122 §:n vaatimukset eli tulee pyrkiä yhteensopiviin aluejaotuksiin ja turvata suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluita samojen perusteiden mukaan

Aluejakoratkaisu

Aluejakoa koskeva ratkaisu on tarkemmin seuraava:

- itsehallintoalueita, joilla on ylimpänä päätöksentekoelimenä vaaleilla valittu valtuusto, on 18 maakuntajaon pohjalta
- jokainen itsehallintoalue toimii lain ja valtioneuvoston järjestämispäätöksen osoittamissa puitteissa sote-palveluiden järjestäjänä jäljempänä olevalla tarkennuksella
- sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu osoitetaan tarkemmin lailla siten, että palveluiden järjestäminen tapahtuu käytännössä 15 alueella. Lailla säädettyjen 3 itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Tässä tapauksessa kyseisten itsehallintoalueiden työnjaon perusteesta ja yhteistyövelvoitteesta säädetään suoraan laissa, jossa samalla säädetään yhteistyöhön velvoitetujen itsehallintoalueiden vaikutusmahdollisuuksista. Työnjakoa tarkennetaan valtioneuvoston järjestämispäätöksessä. Nämä 3 itsehallintoaluetta sopivat tarkemmin yhteistyöstä.
- valtion rahoituksella ja valtioneuvoston järjestämispäätöksellä määritellään perusoikeuksia toteuttavien peruspalveluiden ja asukkaiden kielellisten oikeuksien ja osallistumisoikeuksien turvaamiseksi välttämättömät toimenpiteet.
- terveydenhuoltoalilla ja jatkossa osaksi sote-järjestämislailla määritellään laajan ympärivuorokautisen päivystyksen palveluita tuottavat yksiköt sekä säädetään siitä, että itsehallintoalueiden tulee järjestämistehtäväänsä täyttäessään tukeutua näihin. Tällöin voidaan näillä tukeutumista ja työnjakoa koskevilla säännöksillä poistaa laista kokonaan erillinen erityisvastuualue

(erva) ja säätää yleisemmin tukeutumisesta sekä työnjako- ja yhteistyövelvoitteista. Ratkaisumalli antaa mahdollisuuden säätää, että laajan ympärivuorokautisen päivystyksen sairaalayksiköitä / osaamiskeskuksia olisi 12.

- jokainen itsehallintoalue tekee omalta osaltaan ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle järjestämispäätökseksi.

Valtio ohjaa sote-palveluiden järjestämistä ja toimii ensisijaisena rahoittajana (rahoituksesta annettu hallituksen päätös 20.10.2015; mahdollinen itsehallintoalueen rajoitettu verotusoikeus ei poista valtion merkittävää roolia rahoituksessa) sekä siten vastaa viime kädessä palveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta ja toteuttamisesta taloudellisten reunaehtojen eli budjettirajoitteen puitteissa. Valtio toteuttaa roolinsa erityisesti tekemällä valtioneuvostossa itsehallintoalueiden ehdotusten ja niiden kanssa käydyn neuvottelumenettelyn pohjalta sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä järjestämispäätöksen. Järjestämispäätöksen sisällössä jätetään tilaa itsehallintoalueiden omalle päätösvalle.

Ratkaisun perustuslainmukaisuus yksityiskohtaisemmin ja siihen sen johdosta mahdollisesti tarpeelliset muutokset arvioidaan yksityiskohtaisesti lainvalmistelun yhteydessä.

25.01.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Muutoksenhakukielto

Asia   1

Kiellon peruste:

Yllämainitusta päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

